

جست و جوهای مستمر موجب شده است شماری از روزنامه‌ها و مجله‌های قدیم ایران را که نام و نشانشان به ثبت نرسیده و نسخه‌ای از آنها در کتابخانه‌ها وجود ندارد، بیابم و هر از گاهی به معرفی پاره‌ای از این دست نشریات بپردازم. آنچه در پی می‌آید گزارش گونه‌ای دربارهٔ ۱۰ عنوان از این نوع نشریه‌های ادواری است بدان امید که برگ دیگری بر تاریخ مطبوعات ایران افزوده شود.

اکباتان همدان

به دو نشریه با عنوان اکباتان (چاپ همدان) محققان سلف اشاره کرده‌اند که متأسفانه نسخه‌ای از هیچ یک در کتابخانه‌های معتبر وجود ندارد و یکی دو دارندهٔ خصوصی نیز تاکنون مبادرت به معرفی این دو نشریه نکرده‌اند. اخیراً نسخه‌ای از یک نشریه یافتیم با عنوان اکباتان همدان که شمارهٔ دوم آن تاریخ «دوشنبه ۲۸ جمادی الاولی ۱۳۳۹» را دارد. بالای عنوان نشریه «من اصبح ولم یهتم به امور المسلمین فلیس به مسلم» را آورده‌اند و در دو سوی عنوان نیز می‌خوانیم: «محل اداره همدان قرب مدرسهٔ کوچک [ه] آدرس تلگرافی اکباتان [ه] مدیر مسئول ناظم الشریعه. ل. [ه] لویح و مکاتیب خصوصی در حکم اعلان است [ه] قیمت تک نمره ۶ شاهی [ه] بهای آبونمان سالیانه ۴۰ قران ششماهه ۲۵ قران سه ماهه ۱۵ قران [ه] قیمت اعلانات

تاریخ نشر: ۲۸ شهریور ۱۳۲۹ - مطابق تاریخ روز دوشنبه ۱۳ شهریور ۱۳۲۹

محل اداره: تهران
فرد: مطبوعه کبوترک
آدرس: باکراک
ایران

موضوع: سیاست
موضوع: سیاست
موضوع: سیاست

بهای آبرو: تهران
سالنامه: ۴۰ قران
ششماهه: ۲۵ قران
سه ماهه: ۱۵ قران
فصلیه: ۱۰ قران
سه ماهه اول - طری ۳ قران
صدقه ۲ - ۲ قران
صدقه ۳ - ۳۰ قران
صدقه ۴ - ۱ قران
روزنامه: تاریخ ششماه
و اعلام: هر حکم
درج است

کتابخانه

سازگار: اعتبار
۱۰ خ ۶۰
مدرس: مطبوعه
تأسیس: مطبوعه
موضوع: مطبوعه
در حکم: مطبوعه
قیمت: ۶۰۰

این روز... و سیاست ما... است

سیاست اسلام

اسلام در دقیق احکام اسلام بارک
شده و فلسفه های سیاست و قوانین شریعت اسلام
را مورد مطالعه قرار دهیم تا معیت مطبوعه این آیین
مقدس بطور حقیقت متصور شویم و هر چه از خود و هر چه
خواهد شد که احاطه و بساطت دامنه این شریعت
الی تر از آن است که با قوانین معتدله و قیاس با
واقع التباس و آماج شود. قوانین سیاسی که بر
آدم برای سیاست مدن و تمدن حوزه اجتماعیه پدید
آید و تمدن گردیده فقط آثار فکری یک عمر
انسان با آسوده بوده که از حسن تفکرات آن بی
بهره بهره داشته چه که افکار یک نفر بشر نماند
قدر روشن و موقوع تفاسیر شده پیش از احساس
ن صورت مبنای و حکم یک جنبه که مفرح به
بیت آن شده است استعدادهای دیگر می خواهد بود
لایق متن اسلام که احکامات عینی و احکام تطبیقی
بهم بلا با و دنیا از هر چه است که داشته شود
و قانون انیس او هم با فکر از علم اولی و عقل

و نظرات ادعا به و عقایدات و ارقام حکم و نقل
آن ها دانسته و به تمامی هر شیوه و به نسبت هر
مورد برای هر موردی حکم مدن و در هر موردی
دستوری بنظر داشته از موضوعات سیاست مدن و کتاب
و اخلاق و عبادت و روابط بین الافری و باختره
کتابه حیثیات اجتماعی را این سیاست صالحه در زیر
سایه خود گرداند. مطابق اصل صالح و قوی الی الابد
تأیین می نماید و تا شرح هر یک از جملات فوق و
سیاست اسلام را در شماره های بعد تعبیرا بود
قرائن تا این محترم هر محرم قرار داد

محل از حرمه شریعت جاوید شنبه ۵
جاری الی الی ۱۳۲۹

قرار داد دولت ایران با دولت سویت روسیه
به مواد (۱۶) که در این قرار داد و احکام
درج کرده تا قانون مجرم با قرار داد و قانون الدوله
تطبیق می گردد مطابق اصل خود را تشخیص دهند
دولت جمهوری روسیه تمام عهد کرده ها و قرار

[۱] صفحه اول سطر ۳ قران، صفحه ۲ - ۲ قران، صفحه ۳ - ۳ شاهی، صفحه ۴ - ۱ قران [۲] ورود لوایح خصوصی و اعلانات در حکم درج است. در زیر سرلوحه اکباتان همدان قید شده است که «این روزنامه فقط طرفدار حقایق و سیاست اسلامی است».

تیتراهای شماره دوم اکباتان همدان از این قرار است: «سیاست اسلام»، «نقل از جریده شریفه جاوید شنبه ۵ جمادی الاولی ۱۳۳۹ [۱]: قرار داد دولت ایران با دولت [...] روسیه»، «به من چه»، «می‌خواهی بگویم»، «از ادبیات آقای آقا شیخ علی محمد [آزاد همدانی] معلم ادبیات مدرسه دولتی نصرت».

شماره دوم اکباتان همدان در ۴ صفحه با قطع ۲۵ × ۳۶ در «مطبعة همدان» به چاپ رسیده است.

انقلاب سرخ

به مدیریت ابوالقاسم ذره و سردبیری عبدالحسین حسابی در سالهای پایانی عهد قاجار نشریه‌ای با عنوان انقلاب سرخ در تهران منتشر شد. «جای دفتر روزنامه» را در سرلوحه، تهران «سبزه میدان اداره سیاسی قشون جمهوری ایران» قید کرده‌اند.

این نشریه گویا تا شماره ۷ (پنج‌شنبه ۷ اسد [مرداد] ۱۲۹۹ ش) مجانی توزیع شده است، چون در ذیل «اخطار: روزنامه ما از این به بعد فروشی است» می‌خوانیم: «مقتضیات اداری ما را مجبور می‌کند که ازین به بعد برای روزنامه انقلاب سرخ تعیین قیمت شود. از آنجا که خود ما از این پیش آمد خوشنود نیستیم و می‌خواهیم حتی الامکان بیشتر طرف استفاده عامه ملت باشد با وجود گرانی کاغذ و قیمت طبع بهای تک نمره روزنامه خود را ۳ شاهی قرار می‌دهیم. آبرونه انقلاب سرخ در سال ۳ تومان و پنجقران است و پس از ارسال شماره ۸ وجه آبرونه مطالبه خواهد شد...». مندرجات انقلاب سرخ در ۴ صفحه با قطع ۳۱ × ۴۴ سیاسی و خبری است.

باختر

باختر عنوان نشریه‌ای است که شماره ۱۴ آن در روز چهارشنبه «سلخ ربیع الثانی» ۱۳۳۶ ق در کرمانشاه به مدیریت ت. سیار احتشام المله انتشار یافت. در سرلوحه این نشریه افزون بر تاریخ نشر، شماره، نشانی محل اداره، عنوان تلگرافی، نام «صاحب امتیاز و مدیر مسئول»، «قیمت اشتراک»، «قیمت تک نمره» و «قیمت اعلانات» نوشته‌اند: «عجالتاً هفته [ای] یک نمره طبع و توزیع می‌شود».

قطع باختر ۳۴/۵ × ۴۴ و این نشریه در هر شماره در مجموع ۴ صفحه دارد. در صفحه چهارم

نیز «مطبعة شرافت احمدی» کرمانشاه را به عنوان محل چاپ و نشر ذکر کرده‌اند. «مدیر محترم جریده کوکب ایران و سایر مدیران بخوانند»، «جایزه»، «اخبار شهری»، «فتوت و جوانمردی»، «یک نفر قاتل مجهول عمدی»، «طلوع مطبوعات از افق ایران»، «تقریظ»، «تقویم باختر»، «مکتوب وارده»، «تکذیب و رفع اشتباه» از جمله تیرهای مطالب شماره چهاردهم نشریه باختر است.

درفش کاویانی

نشریه درفش کاویانی در سال ۱۳۳۴ ق/ ۱۹۱۶ م در اصفهان انتشار یافت. شماره ۶ درفش کاویانی تاریخ ۳ شنبه ۲۷ صفر المظفر ۱۳۳۴/۱۳ جدی [دی] ۵ ژانویه ۱۹۱۶ را دارد. بر بالای عنوان نشریه، شماره نشریه، تاریخ نشر، سال تأسیس و شماره صفحه را نوشته‌اند و در سطر بعد آورده‌اند: «درفش کاویانی بر سر شاه/ چه لختی ابر کافتد بر سر ماه». در دو سوی عنوان «جای اداره» را «اصفهان خیابان خوش» نوشته‌اند و افزوده‌اند: «عنوان تلگرافی اصفهان: درفش» [۱] نوشتجات وارده مطلقاً مسترد نخواهد شد و اداره در جرح و تعدیل آن آزاد است [۲] عجلتاً هفته [ای] دو نمره یکشنبه و پنجشنبه انتشار می‌یابد [۳] قیمت یک نمره اصفهان دو شاهی و در ولایات سه شاهی است [۴] مدیر مسئول میرزا حسن خان رحیم‌زاده (کورس) [۵] قیمت اشتراک اسپهان یکساله ۲۵ قران شش ماهه ۱۳ [۶] شهرهای خودی ۳۰ قران شش ماهه ۱۶ [۷] کشور بیگانه ۳۵ قران شش ماهه ۱۸ [۸] وجه آبنه پس از ارسال پنج نمره مطالبه خواهد شد [۹] قیمت اعلانات [۱۰] صفحه اول سطری سه شاهی [۱۱] صفحه دوم و سوم یکقران و در صفحه چهارم ده شاهی است [۱۲] سردبیر وحید دستگردی».

در زیر سرلوحه درفش کاویانی نیز می‌خوانیم: «نامه‌یست ملی، آزاد، سیاسی، اجتماعی، طرفدار اسلام و حامی استقلال ایران».

آنچه در شماره ۶ درفش کاویانی می‌توان خواند، ذیل این عنوانهاست: «نظریات ما درباره ایران»، «انتباه نامه فرقه دموکرات کرمان ۱۲ قوس ۱۳۳۴ نمره ۴۳»، «حوادث شهری»، «آقای احتشام الدوله»، «ورود مجاهدین»، «اوضاع داخلی ایران»: «همدان»، «عراق و گلیپایگان»، «از جرائد انگلیس: ایران در مجلس مبعوثان انگلستان»، «وزرای انگلیس در فوناسه»، «پای تخت پنجمی صرب»، «نقل از روزنامه صدای اسلام: جوار احمدی و مصادمات»، «حاضر شدن ایرانیان به جهاد»، «مطبوعات خارجه [۱] از جراید ترکی قفقاز: اوضاع ایران»، «از جراید آلمانی [۲]: ظهور و اضطراب در پاریس» و شعر «ایران مال ایرانی است» از محمدتقی بهار.

در یک «اعلان اداری» نیز نوشته‌اند: «بواسطه تعطیل اجزاء مطبوعه در روز ۴ شنبه ۲۸ صفر که

یوم عزاداری است روزنامه ما پنج‌شنبه انتشار نخواهد یافت.»
درفش کاویانی در ۴ صفحه با قطع ۳۶/۵ x ۴۵ در مطبعه حبل‌المتین اصفهان به چاپ رسیده است.

رادیو دو پاریس

رادیو دو پاریس: «جریده اخبار تلگراف بی‌سیم و اعلانات تجارتي» عنوان نشریه‌ای است که شماره ۲۱۱ آن در روز «سه‌شنبه ۲۸ سرطان [تیر] ۱۳۰۰» در تهران انتشار یافته است.

در دو سوی سرلوحه رادیو دو پاریس، افزون بر شماره و تاریخ نشریه، نشانی «طهران خیابان لاله‌زار»، «عنوان تلگرافی: رادیو طهران»، شماره تلفن و نیز قیمت تک نسخه و اشتراک و «اعلانات» از این قرار دیده می‌شود: «تک نمره ده شاهی»، «اشتراک ماهیانه: طهران ۲۰ قران» و «قیمت اعلانات: هر سطر یک قران».

رادیو دو پاریس در قطع ۴۲ x ۵۵ در دو صفحه به دو زبان فارسی و فرانسوی در «مطبعه فرانسه بوسفور طهران خیابان لاله‌زار» چاپ شده است. از «کلمان لوورژن» در پای صفحه نخست به عنوان «مؤسس» یاد کرده‌اند. این نشریه صرفاً خبری است.

۲۴۸

عصر نو

نخستین شماره نشریه عصر نو در قطع ۲۸/۵ x ۴۴ در ۴ صفحه روز دوشنبه ۹ جمادی الثانی ۱۳۴۲ ق/ ۱۵ جدی [دی] ۱۳۰۳ ش در «مطبعه سعادت» تهران چاپ و در «مرکز جریده» که در خیابان ناصریه (بعدها ناصر خسرو) قرار داشت، توزیع شد. در یک سوی عنوان نشریه افزون بر نشانی، نام گردانندگان: «صاحب امتیاز سیدابوالفضل منطقی» و «مدیر و نگارنده: ناصر ابن سالک» آمده است و نوشته‌اند که عصر نو «روزهای دوشنبه منتشر می‌شود».

«تک شماره» عصر نو «۵ شاهی» و تیرهای شماره اول این نشریه چنین است: «دیروز و امروز» به قلم ابن سالک، «اظهار تبریک» سیدابوالفضل ارومیه به رئیس الوزراء، «نوید» نوشته‌ای از مترجم الممالک فرهنگ، «اخبار داخله»، «اطلاعات مهمه»، «تلگراف از تبریز»: «از طرف هیئت مؤسسه اصناف محمدصادق خرازی»، «پیشنهاد تأسیس راه آهن»: «از طرف تجار رشت»، «اخطار»، «یک نظر به عالم نسوان»، «قابل توجه وزارت فواید عامه» و «مطبوعات خارجه».

نکته حائز اهمیت در شماره نخست نشریه عصر نو درج اطلاعیه‌ای از سوی مدیر این نشریه است که حکایت از انتشار یک شماره پیش از این شماره دارد:

«چندین ماه قبل یک شماره در تحت مدیریت اینجانب منتشر و به واسطه تسامح متصدیان

تحریر بازاری
مدرسه فردوسی
سحب امتیاز و مدیر
میرزا ابوطالب خان

مجله

ترویج معارف
ناشر افکار منوره
انشامدان و معلمین
مدارس

دو نمره کا طبع میشود
تذکره ایامه بازده قران

شماره ۱۳۰۱

شش ماهه هشت قران

اینکه خود را حامی و طرفدار معارف میدانند . برای معارف داد فریاد میزنند . مجله ما به مشارکت
میز مدرسه ملی فردوسی زینته میشود اگر وجه اشتراک مجله ما را قبلا بدهند به مدرسه کمک کرده اند

عالم

عالم کسی است که علم او برای همشهریهای او
داشته باشد . عالم کسی است که يك مؤسسه
لمه اوشادات بدهد . عالم کسی است که بواسطه
د از اقبلا يك کارخانه در وطنش از پران علم او
باشد . عالم کسی است که بتواند رقم فقهی از
نیج طامه را بنهاید . امروزه مدیر کارخانه اتومبیل
ی قدر را عالم میدانیم . اگر در ممالک ما عالم
از کاغذ قرآن ناچار کن اموالشان محتاج باجنبی
ایم . اگر عالم و متخصص میداشتیم محتاج بجناب
باران اروپا نبودیم . اگر عالم در ممالک ما بود
نبودیم . مادن نطقشمال باجنوب را بخارج بدهیم
عالم در ممالک ما بود همین تجار امروزه ایرانی
این داشتیم . اگر امروز امر دایر بشود بشاقت
ی برای فتنه کشی راه آهن لازم باشد کدام ایرانی
میتواند . اشخاصیکه امروز ادعای علم میکنند و
را متخصص میبخارند مردمان دروغگو و جاهلند .
بند مارفته ایم اروپا مینای از دارائی ایرانی خارج
ایم . متخصص و عالم شده ایم . پس چرا محتاج
ب مستشاران اروپائی هستیم ! چرا يك مؤسسه بنام
شهادت نمیدهد ؟ مادینه و تصدیق اشخاص عالم
ببارت از اثری میداند که آن اثر بواسطه علم

آن عالمی بیاند . این اشخاصیکه ادعای علم میکنند فقط
برای ماهبانه چهارصد یا صد تومان است . همین اشخاصیکه
خود را عالم و متخصص معرفی کرده اند در شش ماهی
گذشته خدمتیکه امیرتوانند بکنند قبول است چهل آنان
کارخواب را خرابتر میکنند و چهل همین اشخاص سبب
مردوم کردن مؤسسهائی شده که بدخات زیاد دیور فراوان
بعضی بعضی اشخاص مانند مرحوم میرزا علیخان
امین الدوله و مرحوم سپهسالار ایران وارد گشتند
مرک خودشان دایر بود و بعد بکنند عالم خیر و
نصیر در ایران نبود که نگذارند آن مؤسسه از میان
برود . هنوز برای کاغذ قرآن فلون مذهبی مسلمانان
باید از اروپا خریداری کنیم . چاره اصلاح خرابیهای
گذشته و جبران آتیه ممالک ما فقط علم و ظهور
اشخاص عالم است و میشود ما از راه فقه خواندن
و نوشتن فارسی است . میشود ما علمی است که امروز
بکار زراعت ، سلامت ، تجارت ، بخورد یعنی کسیکه عالم
صنعت کاغذ سازی باشد مثلا اگر امر دایر شد کارخانه
کاغذ سازی بایران آورند مال کارخانه سابق نشود
که بواسطه چهل از میان رفت و الان حال بشاقت کردیم
تقریباً کاغذ از اروپا برای مصارف مختلفه از قبیل طبع
کتاب و روزنامهجات و در عطامدی و تیره خریداری میکنیم
و اگر در آن زمان اشخاص نایب در ایران بودند
که از روی قوانین علمی و اصول فنی میکنند کدام نقطه

امور اداره تصحیح کاملی نشده و ارتباط مطالبش هم به طوری که مطلوب ما واقع شود نبود لذا در این موقع که جریده عصر نو در تحت مدیریت رفیق محترم آقای ناصر ابن سالک منتشر می شود آن نمره سابقی را به ردیف شماره نیاورده و از اول شروع کرده اند امید است که مندرجات این شماره طبع قارئین محترم واقع گردد. سیدابوالفضل منطقی ارومیه».

کامونیست

نشریه کامونیست را جوادزاده خلخالی که بعدها به پیشه‌وری معروف شد، در رشت (خانه آوادیس، شعبه نشریات فرقه کامونیست) منتشر کرد. شماره دهم نشریه کامونیست با قطع ۳۳/۵ × ۴۷ و در ۴ صفحه تاریخ چهارشنبه غره محرم ۱۳۳۸ ق را دارد و در زیر عنوان آورده اند که: «این روزنامه ناشر افکار کمیته مرکزی فرقه کامونیست (بالشویک) ایران است».

در سرلوحه کامونیست می خوانیم که «عجالتاً هفته ای] دو نمره طبع و منتشر می شود» «قیمت اعلانات صفحه آخری سطری، ۱۰ شاهی» و «تک نمره» نشریه «۴ شاهی» است.

لوای سرخ

لوای سرخ (چاپ رشت) عنوان نشریه ای است که خود را «ناشر افکار انقلابیون ایران و طرفدار رنجبران» معرفی کرده است. شماره پنجم لوای سرخ در ۴ صفحه تاریخ «یکشنبه اول حوت ۱۲۹۹» را دارد. در سرلوحه این نشریه نوشته اند که «عجالتاً هفته ای یک مرتبه طبع و منتشر می شود». قطع لوای سرخ ۳۱/۵ × ۴۷ است.

مجله ما

مجله ما در سال ۱۳۰۱ خورشیدی در تهران انتشار یافت. در سرلوحه شماره سوم این نشریه که تاریخ «سنبله [شهریور] ۱۳۰۱» را دارد، آورده اند:

«محل تحریر بازار: مدرسه فردوسی [ه] صاحب امتیاز و مدیر [ز] میرزا ابوطالب خان [ه] ماهی دو نمره طبع می شود [ه] وجه اشتراک سالیانه پانزده قران [ه] شش ماهه هشت قران [ه] مقصد ما ترویج معارف و ناشر افکار منوره دانشمندان و معلمین مدارس». در زیر سرلوحه نیز نوشته اند: «به کسانی که خود را حامی و طرفدار معارف می دانند. برای معارف داد [و] قریاد می زنند: مجله ما به مشارکت معلمین مدرسه ملی فردوسی نوشته می شود اگر وجه اشتراک مجله ما را قبلاً بدهند به مدرسه کمک کرده اند».

مطالب شماره سوم مجله ما این عنوانها را دارد:

ایالات و ولایات اشتراک همسوس

مطربان آیت اللوات:

مر مطربین کرمان

حرمین امیران لشکرکالی و سایر و ایالات بسیار

توزیع حلالی که در این استان قتلش موجود بود

بهره از دولت یونان سوزن داده شده است

مطر با یک شمشه و از بریزنه سکران

به توفیق بری و بیخ دادند اصحابی ان از

حکومت از دیال کیک علییه اند

کرد کردار و بیخیرین لشکران

مربوع و شینت دولت آوردی در دریا

بناه قبل نوبه انقسام کرده شد است

که بیخیر بیخیری روزی بعد از این کتی

حالی اگر کسی را مورد حمله قرار بدهند

یک ایلات: پنجگانی در مصر ضلع و

از مصری و غنص برانیه انتتار داده نوبه

شد و مروج آبی دریا بیخیرین ایالات و

میر خیرند و

از اردوبه لشکرکالی بیخیرین شهر در

این ساعت مود و تحت نظر از کردار واقع

کرده شده: حقیق است

مکرمات: اول موق شده است که

روزی ششمین روز از این ساعت در آورد

در این کابل یک که از این خزانده نظری

دینش جسموری بلند بارشلال و اشترال

نوبه بارشلال در تحت جنوات موزیر

قام خوزدان دولت سبب این رفیق معروف

شاموشی اشهار دشته و تاجیه ساقیرت

شود راه از هر کجای شمالی بیخیرین لشکر

من نبود در کلاه امپراطور که در سالت

جمله: مقصد: بیخیرین لشکران زاده است

دوره جیات و شتوشی تا امیرزادین تمام

را در داده است

میر بیخیر و وزیر بیخیرین ایالات در ملی

مطلق که در حجاج مود و سوسه بران ایالات

نوبه سالت غولت و خصوصا سوسه بران

داورد: بیخیرین از راه ده بیخیرین ایالات

یک مژ حاصل: مطبوعات نظیران داشت

و اشهارت سوسه شتوشی ایالات بیخیرین

من نماید این مطبوعات است که روز

عده ایالات مطبوعات بیخیرین ایالات

نوبه از این مطبوعات بیخیرین ایالات

دولت مود: سار با لشکر و در سالت

اشهرت: بیخیرین بیخیرین ایالات

شکران: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

دینت: بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

زبان بیخیرین بیخیرین ایالات

«عالم»، «مدارس»، «پروگرام مدارس»، «علم»، «متفرقه راجع به معارف»، «آب از سرچشمه گلاب است»، «تاریخ مسافرت مستر شوستر»، «قروض ایران»، «تشریح جهل مردان و مکر زنان» به قلم نصرالله رستگار، «تاریخ تأسیس مدرسه» و «علت تأسیس مدرسه» نگارش ضیاءالدین و «اعلان» مدیر مدرسه فردوسی.

قطع شماره سوم مجله ما ۲۲ × ۳۱ است و این نشریه در ۸ صفحه در «مطبعه سعادت» به چاپ رسیده است.

ندای گیلان

نشریه ندای گیلان به وسیله سید محمود مجتهدزاده گیلانی در سال ۱۳۰۰ در رشت منتشر شد. شماره دوم ندای گیلان تاریخ «۴ شنبه غره شهر رجب المرجب ۱۳۴۰ مطابق ۱۰ برج حوت [اسفند] ۱۳۰۰» را دارد. در این شماره آورده اند که «عجالتاً هر پنج روز یک نمره و بعد به طور یومیه انتشار خواهد یافت».

ندای گیلان در ۴ صفحه با قطع ۳۰/۵ × ۴۵ در مطبعه عروۃ الوثقی (رشت) چاپ شده و با قیمت «تک نمره ۶ شاهی» توزیع شده است.

در یکی از اعلانهای ندای گیلان ذیل «نام فامیلی» می خوانیم: «برای اینکه مدتها است در رشت مشغول حروفچینی بوده ام نام فامیلی خود را حروفی معرفی می نمایم. محمدمتقی حروفی فرم بند مطبعه عروۃ الوثقی».